

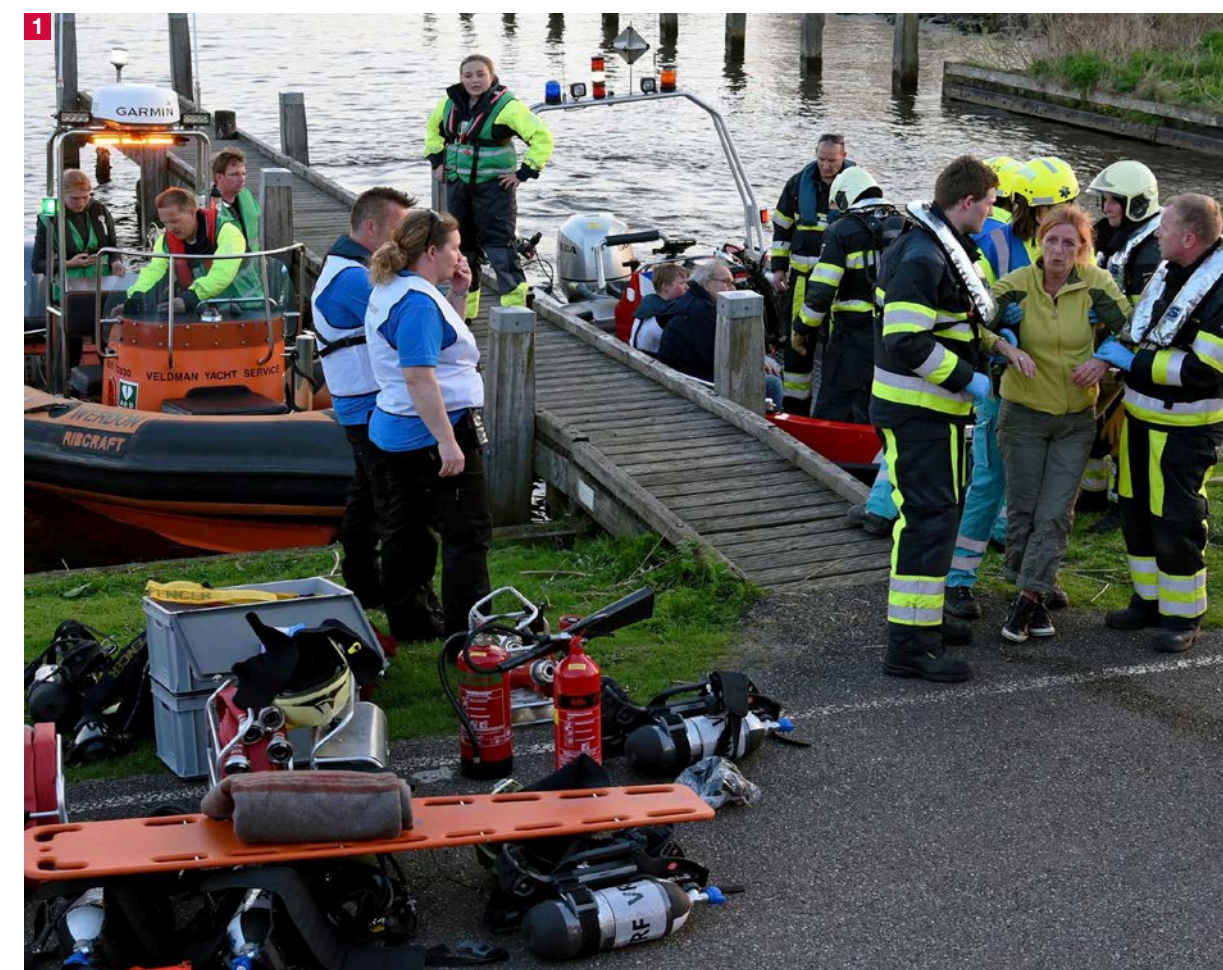
STANDBY MET SNELLE BOTEN

De motor valt uit, er breekt brand uit aan boord of een opvarende wordt onwel: noodsituaties op het water vragen vaak om acute hulp van buitenaf. Wie kan er nu sneller ter plekke zijn dan iemand die aan het water woont of werkt, het vaargebied kent en een snelle boot startklaar heeft liggen? Vanuit die gedachte werken Friese professionele watersportondernemers (PWO'ers) samen met de hulpdiensten. Sinds dit jaar maken zij deel uit van het officiële netwerk van hulpverleners op het water.

LILIAN VERDOORN, YVONNE ZWAAN

We varen samen met Richard Veldman van Veldman Yachting in Sneek op het Prinses Margrietkanaal als hij een melding op zijn telefoon krijgt: een boot zit in de problemen op het Bergumermeer. Een P1-melding, ofwel de allerhoogste prioriteit. Richard is een van de PWO'ers die direct zijn snelle boot pakt bij een melding in de buurt van zijn bedrijf. Maar in actie komen heeft nu geen zin voor de vrijwillige hulpverleners; de plek van dit incident is te ver weg. De PWO'ers hebben momenteel vijf posten: drie in Heeg, één in Langweer en één in Sneek, vanwaar ze zo'n vijftig tot zestig keer per jaar uitrukken. Die stations worden naast Veldman Yachting bemand door Yachtservice de Leeuw,

Jachthaven Heegerwal, Ottenhome, Zeilschool Stekelbaarsje en De Kuilart. Richard: "We hopen de komende jaren ons netwerk uit te breiden en ook bij het Bergumermeer én in Lemmer en bij het Tjeukermeer een station te hebben. Drachten was ook zo'n witte plek op de kaart, gelukkig zijn we daar nu een station aan het oprichten." In Friesland werken de hulpdiensten samen in de Veiligheidsregio Fryslân. Binnen het PWO-project wordt samengewerkt met brandweer, gemeente, ambulance, Rijkswaterstaat, politie en de Meldkamer Noord-Nederland in Drachten. De brandweer is verantwoordelijk voor het search-and-rescue-proces op het water. "Zij hebben een

- 1 De vrijwilligers van 112 Water doen een oefening samen met de brandweer. (foto: Kees van der Mark/VR Fryslân)
- 2 Richard Veldman op zijn reddingsboot Werdon.
- 3 Een vastgelopen boot wordt weggesleept door een PWO'er.

bootje op een trailer klaar staan. Als zij moet uitrukken duurt het even voordat ze ter plekke zijn. De PWO'ers zijn sneller, doordat wij vrijwel constant bij onze bedrijven aan het water zijn en onze boten al in het water liggen", vertelt Richard, die vijf jaar geleden het initiatief tot deze vrijwillige hulpverlening nam. Aanleiding was een ongeval op het Slotermeer waarbij een meisje te water raakte, toen de Valk waarin zij zat omgeslagen was. De hulp kwam te laat en ze verdrong. De havenmeester ter plaatse gaf na afloop aan: "Ik was in de buurt en heb een RIB. Had mij gebeld, misschien had ik nog iets voor haar kunnen doen." Richard nam daarop het initiatief om samen met een aantal ondernemers en de traditionele hulpverleners om tafel te gaan om te komen tot snellere hulpverlening. Dat resulteerde in een hulpverleningsnetwerk van havenmeesters en watersportondernemers met een snelle boot. Vanuit Sneek opereren zij onder de naam 112 Water. Het gehele netwerk, dus ook de stations in de andere plaatsen inbegrepen, heet in de volksmond PWO'ers.

TESTPERIODE

Tot dit jaar was de inzet van PWO'ers een pilot. In de testperiode werden zij aangesloten op de meldkamer, waar 112-meldingen binnenkomen. Richard: "We krijgen sindsdien een officiële OOV-melding. Dat betekent dat we eerst een telefoontje krijgen dat er een melding aan komt en ontvangen daarna een sms met een inhoudelijke melding. De dichtstbijzijnde PWO'er belt met de meldkamer voor meer informatie en vertelt dat hij of zij ter plaatse gaat. Via een Whatsapp-groep houden we elkaar op de hoogte."

De testperiode benutten de professionele hulpverleners en vrijwilligers om hun manier van werken en communiceren op elkaar af te stemmen. "De brandweer maakte gebruik van het P2000 semafoonsysteem en was soms niet bereikbaar via de marifoon", geeft Richard aan. Zoals die ene keer dat een boot in brand stond en de vrijwilligers, die als eerste ter plekke waren, al via de eigenaren vernomen hadden dat er een gevulde gasfles aan boord was. Richard: "Levensgevaarlijk, maar wij konden het niet doorgeven aan de brandweer, want hun marifoon stond uit of werd op dat moment niet uitgeluisterd." Die obstakels zijn nu gelukkig verleden tijd.

De vrijwillige hulpverleners zijn 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar en informeren elkaar via Whatsapp als zij even niet bereikbaar zijn. Dat lijkt een behoorlijke opgave, maar de PWO'ers zien het anders; zij voelen zich betrokken bij alles wat op het water gebeurt en vinden het zinvol dat hun snelle boot ook nuttig wordt ingezet. "Onze RIB Werdon is een officieel reddingsvaartuig. Hij was hiervoor eigendom van een particulier in Scheveningen en

werd wel eens geleend door de Reddingsbrigade. Aan boord zijn twee vaste marifoons, kaartplotter, sonar, radar, AED, speciale verbandtrommel, sleeplijn, drenkelingnet, waterpomp voor het leegpompen van boten en brandblusser", licht Richard toe. "Door deze manier van werken zetten we een dikke plus op de hulpverlening op de Friese binnenwateren en dat is uniek voor Nederland."

SPOEDNUMMER

Richard vertelt dat veel meldingen van ongevallen of pech op het water een P1 krijgen en op het druk bevaren Prinses Margrietkanaal altijd. "Op het water kan een relatief onschuldig pechgeval snel omslaan in acute nood. De motor valt bijvoorbeeld uit, terwijl een boot midden in de vaargeul ligt. Als er dan een vrachtschip aankomt kun je geen kant op." De P1-melding op het Bergumermeer is gelukkig goed afgelopen, vernemen we later via politiewoordvoerder Ron Reinds. Een zeilboot was omgeslagen en dreigde te zinken. De 73-jarige eigenaar zwom zelf naar de wal. Terwijl zijn vrouw hem droge kleren bracht, werd de boot weggesleept.

Uiteraard zijn er ook meldingen die niet levensbedreigend zijn, zoals motorpech bij de wal of boten die vast zitten in het riet langs de wal. Richard: "Voor dergelijke gevallen hebben wij een spoednummer (0515-712030). Dan gaat er geen OOV-alert uit, maar stellen wij de meldkamer wel op de hoogte dat we varen om te voorkomen dat via 112 dezelfde melding binnenkomt."